

Campagne **tegen** Wapenhandel

Anna Spenglerstraat 71
1054 NH Amsterdam
tel/fax 020 6164684

info@stopwapenhandel.org
bank 39.04.07.380
www.stopwapenhandel.org

Campagne tegen Wapenhandel plaatste borden bij ABP, Metaal & Techniek, BPF Bouw en PME met de tekst "Dit pensioenfonds belegt in kernwapens".

(foto Martin Broek)

JAARVERSLAG 2012

Over de Campagne tegen Wapenhandel

De Campagne tegen Wapenhandel is een gedreven, onafhankelijke organisatie die al 15 jaar wapenhandel en wapenproductie aan de kaak stelt. We doen onderzoek om zo veel mogelijk informatie openbaar te maken. We publiceren al onze onderzoeksresultaten op onze website en Facebook. Ook delen we onze onderzoeksresultaten met journalisten, politici en bevriende organisaties. Zo zorgen we dat wapenhandel zich niet in het verborgene kan afspelen. We protesteren tegen wapenhandel naar ontwikkelingslanden en ondemocratische regimes. We voeren actie tegen wapenbeurzen, tegen subsidiegeld voor de wapenindustrie en tegen overheidssteun aan wapenhandel en wapenproductie. We geven tegenwicht aan de lobby van de wapenindustrie in Den Haag en Brussel. We roepen pensioenfondsen en banken op om hun investeringen in de wapenindustrie te beëindigen en geen wapentransacties te financieren.

Door onze voortdurende en goed gedocumenteerde campagne bereiken we veel resultaat. Er wordt veelvuldig gebruikt gemaakt van onze informatie, ook in de politiek. Op basis van ons werk is het gelukt het Nederlands wapenexportbeleid aan te scherpen, onder meer op het gebied van de doorvoer van wapens via Schiphol en de Rotterdamse haven. Mede door ons hardnekkig aandringen wordt de Tweede Kamer inmiddels ook sneller en beter geïnformeerd over wapenexporten. Voor een kleine organisatie is dat iets om trots op te zijn.

Maar we zijn er nog lang niet. Nederland is nog steeds een van de grootste wapenexporteurs ter wereld. Er worden dure wapens verkocht aan arme landen die zich daarvoor diep in de schulden steken; de bevolking betaalt de prijs. Ook levert Nederland wapens aan conflictgebieden en komen er wapens terecht bij regimes die hun bevolking onderdrukken. De wetgeving om wapenhandel aan banden te leggen blijkt vaak boterzacht. De Campagne tegen Wapenhandel onthult feiten en cijfers en blijft doorvragen.

Pensioenfondsen en kernwapens: verandering op komst!

Bij het doorspitten van de beleggingsportefeuilles van de pensioenfondsen ontdekte de Campagne tegen Wapenhandel dat bij een aantal fondsen de belegging in kernwapenbedrijven was toegenomen. We hebben dit in een rapport naar buiten gebracht. Ook hebben we borden geplaatst voor de hoofdkantoren van de vier grootste pensioenfondsen die in kernwapens beleggen. Veel pensioenfondsen sluiten kernwapens al uit van hun beleggingsportefeuille. Een aantal van hen bleek echter toch geld in kernwapenproducenten te hebben gestoken. Deze fondsen hebben we daarop aangeschreven en gevraagd de betreffende beleggingen af te stoten. Een fonds heeft dat inmiddels gedaan.

Protest bij EADS aandeelhoudersvergadering

De Campagne tegen Wapenhandel haalde in 2012 duizenden handtekeningen op tegen beleggingen van pensioenfondsen in wapengigant EADS. Ook voerden we actie bij de EADS aandeelhoudersvergadering in Amsterdam. Terwijl ruim honderd demonstranten met vlaggen en spandoeken de aandeelhouders opwachtten, meldden een aantal mensen die zelf aandelen hadden gekocht zich bij de vergadering. Helaas had EADS op het laatste moment de deelnameregels voor de vergadering aangepast – bang voor kritische vragen? – en werd een deel van de mensen de toegang ontzegd. Uiteindelijk lukte het vier mensen om bij de aandeelhoudersvergadering binnen te komen en het bedrijf te ondervragen, onder meer over hun rol bij kernwapens en hun financiële steun aan verkiezingskassen van Duitse politieke partijen.

In 2011 verkocht EADS voor 11,6 miljard euro aan wapens. Voor dat bedrag zou een jaar lang gratis basisonderwijs gegeven kunnen worden aan alle kinderen wereldwijd die nu niet naar school gaan.

Strengere regels voor dual-use goederen

Naast militaire goederen kent de wereld van de exportcontrole ook een categorie goederen die zowel voor militair als civiel gebruik geschikt

zijn. Bij deze zogenaamde dual-use goederen gaat het om bijvoorbeeld nachtzichtapparatuur en cryptografie. In een rapport heeft de Campagne tegen Wapenhandel de militair relevante dual-use exportvergunningen van Nederland op een rij gezet. Daarbij hebben we aangedrongen op een duidelijke rapportage van de dual-use exporten naar militaire gebruikers. Een meerderheid van de Tweede Kamer was het daarmee eens en heeft dat in juli via een motie bij de regering afgedwongen.

Handel in veiligheid

Steeds vaker worden voor veiligheidsvraagstukken technologische oplossingen gekozen, aangedragen door het bedrijfsleven. Voor de wapenindustrie creëert dit een nieuwe lucratieve markt. Dat komt hen goed uit, nu door de economische crisis defensiebudgetten onder druk staan.

De Europese Unie mag de wapenindustrie niet subsidiëren maar stelt wel forse onderzoeksbudgetten ter beschikking voor 'security research'. Onder meer EADS en TNO maken hier gretig gebruik van en ontwikkelen onder meer technologie voor het elektronisch bewaken van de Europese buitengrenzen, om vluchtelingen beter tegen te houden. Het is de vraag of de samenleving met dit soort technologie gediend is, of vooral de beveiligings- en wapenindustrie. We brachten in kaart welke Nederlandse bedrijven aan deze nieuwe veiligheidsmarkt verdienen in het rapport 'Militarisering van security'.

Klimaat, energie en wapenhandel

We worden steeds afhankelijker van olie uit onstabiele regio's, waar de oliewinning verbonden is met (gewapende) conflicten, repressie en mensenrechtenschendingen. Samen met Peakoil Nederland schreef de Campagne tegen Wapenhandel in het kader van de Vredesweek een aantal stukken over conflictregio's met veel grondstoffen en Nederlandse wapenleveranties aan die landen. De eindconclusie is optimistisch: Een snelle omslag naar duurzame energie heeft grote economische en geopolitieke voordelen voor Europa en neemt een grote bron van conflicten en mensenrechtenschendingen weg.

Geen tanks naar Indonesië!

Het Nederlandse leger heeft, net als diverse andere Europese landen, veel tweedehands wapens in de aanbieding. Een Indonesische militaire delegatie bezocht Nederland met het voornemen tweedehands tanks te kopen. Indonesische oppositiegroepen lieten ons weten tegen de geplande tankdeal te zijn. Zij vroegen zich af welk nut tanks in een eilandenrijk als Indonesië konden hebben, behalve bij het neerslaan van binnenlands protest. De Campagne tegen Wapenhandel tipte de Tweede Kamer, die onmiddellijk protesteerde en een motie tegen een mogelijke tankverkoop aan Indonesië aannam.

De Nederlandse regering is verplicht om bij tweedehands wapenverkoop de wensen van de Tweede Kamer te volgen. Eigenlijk mag een wapendeal die in het ene Europese land wordt gestopt niet in het andere land alsnog doorgang vinden - dat is de kern van een gemeenschappelijk Europees beleid. Maar de Nederlandse regering verzuimde haar Duitse collega's officieel op de hoogte te stellen. Daardoor kon Merkel doen alsof haar neus bloedde en Duitse tweedehands tanks aan Indonesië aanbieden. De Campagne tegen Wapenhandel informeerde echter Duitse collega's die de Bundestag op de hoogte stelden.

Wapenexport Egypte

Samen met andere organisaties heeft de Campagne tegen Wapenhandel er tijdens de Arabische Lente bij de regering op aangedrongen de wapenexporten naar het Midden-Oosten en Noord-Afrika op te schorten. Dat is deels ook gebeurd, maar in oktober 2012 kondigde de demissionaire regering aan wapenexporten naar Egypte te hervatten, mede omdat "het aanhouden van aanvragen Nederlandse bedrijven benadeelt ten opzichte van bedrijven uit andere EU-lidstaten." De regering had vertrouwen in de democratische voornemens van president Morsi en stelde vast dat er "op dit moment" geen sprake is van geweld tegen de bevolking. De Campagne tegen Wapenhandel meent dat wapenexport naar Egypte nog steeds verre van verantwoord is. Een motie van de ChristenUnie om vast te houden aan de exportstop kreeg helaas geen Kamermeerderheid.

Financieel overzicht 2012

IN		UIT	
Subsidies	€ 83.400,00	Campagne	€ 54.500,00
Donaties	€ 37.700,00	Lobby	€ 17.500,00
Opdrachten	€ 15.000,00	Onderzoek	€ 30.300,00
TOTAAL	€ 136.100,00	Communicatie	€ 11.600,00
		Monitoringproject	€ 7.100,00
		Pensioenfondsen uit EADS	€ 9.100,00
		Internationale uitwisseling	€ 200,00
		Actie	€ 8.100,00
		Overhead	€ 1.600,00
		Huur, verzekeringen, kantoor	€ 8.200,00
		TOTAAL	€ 148.200,00

Een financieel jaarrapport 2012 kan vanaf eind mei worden opgevraagd bij de Campagne tegen Wapenhandel.

O.a. voor het Transnational Institute en voor WISE (World Information Service on Energy) deden we onderzoek in opdracht.

Verder zijn we in 2012 financieel gesteund door OxfamNovib, de Grassroots Foundation, de Nederlandse Gemeenschap van Quakers, het Fonds Vredesprojecten, Vrouwen voor Vrede Amsterdam, IKV Pax Christi en solidariteitsfonds XminY.

Het is ons in 2012 niet gelukt om onze financiën helemaal rond te krijgen. Met name de inkomsten uit onderzoek in opdracht zijn tegengevallen. Gelukkig kregen we weer veel giften en donaties, en beschikken we over enige reserves. Ook ontvingen we een paar legaten en liet een aantal mensen ons weten de Campagne tegen Wapenhandel op te nemen in hun testament.

Gepubliceerde artikelen in 2012

De militaire uitgaven van Griekenland: we hebben er goed aan verdient

Nieuwsbrief Vrouwen voor Vrede nov/december

De soap van de tankverkoop *Vredesmagazine 4*

De straaljagerfuik *Vredesmagazine 4*

Krijgt Nederland hoofdkwartier van 's werelds grootste wapenfabrikant? –

weblog Voor de Wereld van Morgen september

Aandeel EADS schiet omhoog na aankondiging afbouw wapenproductie –

Spoof versie NRC Next september

EADS und BAE Systems: Vereinigung gescheitert – *Friedensforum oktober*

Miljardenorders voor wederopbouw militaire apparaat Irak – *Vredesmagazine 3*

EADS – Europa's wapengigant in Nederland onder vuur – *Vredesmagazine 3*

Krijgt mot invandringen (Militarising van grensbewaking) – *Zweeds*

opinietschrift Etc - 26 april

Wie maakt er nou kernwapens? – *Website Stopwapenhandel.org april*

Klimaatverandering, energiezekerheid en wapenhandel – *Vredesmagazine 2*

Waffenhandel in Europa – Kontrolliert, nicht beschränkt – *Friedensforum april*

Wapenhandel en corruptie – *weblog op Voor de Wereld van Morgen 26 maart*

Nieuwe Taiwanese onderzeeërs naar Nederlands ontwerp? – *Vredesmagazine 2*

Gepubliceerde onderzoeken in 2012

* Analyse Nederlandse wapenexport 2011

* Militarisering van security , inventarisatie Nederlandse bedrijven

* Pensioenfondsen in kernwapens

* Nederlandse export van dual-use goederen in kaart gebracht

* Alternatief jaarverslag wapengigant EADS

* Europa en de wapenhandel: van exportcontrole tot industriebeleid

* Naar een restrictiever Europees wapenexportbeleid - Voorstellen bij de evaluatie van het Gemeenschappelijk Standpunt

*Duurzame energie voor duurzame vrede – Vredesweek 2012

Onze onderzoeken zijn voor iedereen gratis te lezen op onze website. Naar aanleiding van onze onderzoeken hebben parlementariërs van verschillende politieke partijen dit jaar vijf keer Kamervragen gesteld. In verschillende Kamerdebatten werd expliciet naar onze onderzoeken verwezen.

Campagne tegen Wapenhandel in de media in 2012

Investeringsfonds Cerberus verkoopt wapenfabriek na druk publieke opinie, *Financieel Dagblad*, 19 december
Minder wapens uit Nederland, *De Volkskrant*, 4 december
Wapenhandel, *Radio1, VPRO's Bureau Buitenland*, 2 december
Van Anraat Compensation Ruling Expected Next Year, *Rudaw.net*, 8 November
Pensioenfondsen beleggen meer in kernwapens, *IPE*, 7 november
Pensioenfondsen beleggen juist meer in kernwapens, *The Asset*, 7 november
Pensioengeld belegd in kernwapens, *Volkskrant*, 3 november
Actie tegen 'foute' belegging, *Limburgs Dagblad/De Limburger*, 3 november
Geen defensiemonster in de polder, *Follow The Money*, 11 oktober
Major Tom weer met beide benen op aarde, *Management Team*, 11 oktober
Drones, *Jongerenradio Funx*, 30 september
Hillen mocht helemaal geen tanks verkopen aan Indonesië, *HP/De Tijd*, 16 juli
'Maak van de Leopard-tanks maar bloembakken' *Nu.nl*, 3 juli
'Strengere controle op export mogelijke wapens' *Nieuws.nl/Novum*, 2 juli
Tweedehands wapentuig *NOS Radio1, Sportzomer*, zaterdag 23 juni
Dutch State Secretary Receives KRG Anfal Minister, 21 juni
Weinig vraag naar overtollig wapentuig *GPD*, 21 juni
Atoomsionage-netwerk Khan-Slebos *Argos, VPRO Radio1*, 2 juni
GroenLinks InActie *GroenLinks Magazine*, juni 2012
Groot protest tegen wapenhandel in Amsterdam *Amsterdam FM*, 1 juni
Aandeelhouders geweigerd op vergadering *Nieuws uit Amsterdam*, 31 mei
'EADS weert activistische aandeelhouders' *Follow The Money*, 30 mei
Protest bij jaarvergadering wapenproducent *Nieuws uit Amsterdam*, 29 mei
Sancties hebben op wapenhandel nauwelijks effect *De Volkskrant*, 3 mei
Strengere wapenexport: hopen op sprookjes, *MO*, 25 april
Strengere controle wapenexporteurs *De Telegraaf*, 17 januari

Help ons de wapenlobby te stoppen!

Word 'vriend' op Facebook: www.facebook.com/stopwapenhandel
Neem een gratis abonnement op de emailnieuwsbrief via
www.stopwapenhandel.org of mail info@stopwapenhandel.org
Steun onderzoek en actie tegen wapenhandel en wapenproductie met
een (aftrekbare) gift op 39.04.07.380 t.n.v. Campagne tegen
Wapenhandel, Amsterdam.

Campagne tegen Wapenhandel